

BILATERALE CHECKLIST VOOR GRENSOVERSCHRIJDEND WERK TUSSEN FRANKRIJK EN BELGIË

Bijgewerkte versie feb. 2022

Met de ondersteuning van la Région Grand Est

[touring artists](#), [Cultuurloket](#) en [MobiCulture](#), zijn informatiepunten uit Duitsland, België en Frankrijk. In samenwerking met de regio Grand Est hebben zij een nieuw instrument (bilaterale checklist) ontwikkeld om de culturele professional te ondersteunen bij de juridische en administratieve procedures in verband met hun projecten tussen deze landen.

Deze checklist geeft een overzicht van de administratieve procedures en voorschriften die moeten worden nageleefd wanneer de kunstenaar tussen België en Frankrijk werkt.

De teksten zijn gedeeltelijk uittreksels van de website van touring artists's website, die in samenwerking met verschillende deskundigen en auteurs zijn geschreven.

Opmerking: De informatie is zorgvuldig onderzocht en gecontroleerd door deskundigen, maar is niet juridisch bindend en vervangt niet professioneel fiscaal of juridisch advies gegeven door deskundige.

Inhoudsopgave

SOCIAAL STATUUT KUNSTENAAR EN DE SOCIALE ZEKERHEID.....	4
Tijdelijke tewerkstelling Frankrijk/België.....	6
Uitgifte formulier A1	9
Europese Ziekteverzekeringskaart	9
Registratie bij nationale autoriteiten in geval van detachering.....	10
Regelmatig werken in Frankrijk en in België	11
Bronnen	11
FISCALITEIT	12
Inkomstenbelasting/bronheffing	12
Loontrekkende in Frankrijk	13
Roerende voorheffing op auteursrechten (verkoop/licentie van auteursrechtelijk beschermde werken) ..	15
Hoe werkt BTW?	16
WERK -EN VERBLIJFSVISUM	17
EU-Burgers	17
Derdelanders	17
DOUANETRANSPORT	18
VERZEKERINGEN	19
Andere verzekeringen voor zelfstandige kunstenaars	19
Arbeidsongeval	19
INFORMATIEPUNTEN IN GEVAL VAN PROBLEMEN	20
LEXICON.....	21

SOCIAAL STATUUT KUNSTENAAR EN DE SOCIALE ZEKERHEID

Het 'statuut' van de kunstenaar en het toepassingsgebied van de sociale zekerheid kunnen een uitdaging vormen bij grensoverschrijdende tewerkstelling tussen Frankrijk en België.

Frankrijk

In Frankrijk geldt er voor de uitvoerende kunstenaar het vermoeden van in loondienst te zijn. (art. L7121-3 Arbeidswet).

Dit vermoeden geldt zelfs wanneer de kunstenaar voor een zeer korte duur aangeworven wordt. Bijv. een eenmalig optreden in een concertzaal. Het gaat in dat geval om een arbeidsovereenkomst van bepaalde tijd. Zo'n soort type overeenkomst moet aan dwingende wettelijke bepalingen voldoen zoals beschreven in Art. L. 1245-1 Arbeidswet).

De kunstenaar die in Frankrijk gevestigd is en als werknemer voldoende uren heeft gewerkt, kan beroep doen op de de zogenaamde 'intermittence' (speciale werkloosheidsuitkering voor uitvoerende kunstenaars). (Art. L. 5424-20 Arbeidswet).

Omwille van het vermoeden van werknemersstatuut kan, de in Frankrijk gevestigde uitvoerende kunstenaar, geen zelfstandigenstatuut hebben en dus geen facturen uitschrijven.

- Ondanks dit 'vermoeden van loondienst' kan een in België gevestigde zelfstandige kunstenaar in Frankrijk als zelfstandige werken. Volgens het beginsel van het vrije verkeer van Europese Unie, kunnen ingezetenen van een Europees land namelijk afwijken van het beginsel van het "vermoeden van loondienst" in de sector van de podiumkunsten. Om af te wijken van dit vermoeden moeten zij kunnen aantonen dat zij erkend zijn als zelfstandige kunstenaar, gevestigd in België, waar zij gewoonlijk soortgelijke diensten verlenen, en tijdelijk als zelfstandige in Frankrijk komen werken. Cf. artikel L7121-5 Arbeidswet.

- Franse organisaties (met een vestiging in FR) zijn vaak niet op de hoogte van de mogelijkheid om af te wijken van het beginsel van het "vermoeden van loondienst". Door deze onwetendheid treden er soms problemen op.

Het is goed mogelijk dat een zelfstandige kunstenaar (die in België gevestigd is) niet in loondienst moet om bij de Franse organisatie te

België

In **België** kunnen kunstenaars zowel **zelfstandigen als werknemers zijn**. Vaak worden beide statuten door de kunstenaar gecombineerd.

Als **zelfstandige** kan men **zelf facturen uitschrijven** en een btw-nummer gebruiken.

Voor Belgische **werknemers** bestaat er de mogelijkheid om ofwel rechtstreeks aangeworven te worden of via een uitzendkantoor. Specifiek voor de cultuursector kan men beroep doen op een erkende uitzendkantoor, zijnde een Sociaal Bureau voor Kunstenaars (SBK). [Link](#)

Een andere optie is het werken onder het 1bis systeem. Een maatregel specifiek ontwikkeld voor zij die artistieke activiteiten uitvoeren, maar niet via een arbeidscontract kunnen werken. Deze regeling is bedoeld voor de situaties waarin er niet aan de essentiële criteria van een arbeidscontract kunnen worden voldaan. Voor wie met een kunstenaarsvisum conform artikel 1bis werkt, geldt een vermoeden van werknemer. Voor meer informatie over dit onderwerp, kunt u terecht op [onze website](#).

In het algemeen kan de kunstenaar zelfstandige (in hoofd of bijberoep) en/of loontrekkenden zijn.

Je bent **werknemer** wanneer je in ruil voor een loon, arbeid verricht voor een werkgever die gezag over je uitoefent.

De aan- of afwezigheid van ondergeschiktheid (gezag) is determinerend om na te gaan of iemand als zelfstandige kunstenaar wordt gezien of niet. In geval van twijfel of geschil analyseert de rechtbank of er sprake is van een vorm van gezag om leiding te geven aan de werknemer en zijn werk te superviseren. Dit wordt op individuele basis gedefinieerd.

In België bestaan drie types van arbeidsovereenkomsten: overeenkomsten voor onbepaalde tijd, voor bepaalde tijd of voor een

werken. De Franse organisatie moet dan rekening houden met het verbintenisrecht en een aannemingsovereenkomst afsluiten met de uitvoerende kunstenaar.

-Het vermoeden van werknemersstatuut geldt niet voor technici die in de sector van de podiumkunsten werkzaam zijn. Toch kunnen zij ook aanspraak maken op de intermittence-werkloosheidsuitkering wanneer ze als loontrekkenden aan de slag gaan. Om die reden werken zij doorgaans in loondienst.

-Beeldende kunstenaars zijn vaker wel zelfstandige. Zij worden beschouwd als auteur-kunstenaar.

- In verband met dit verplichte werknemersstatuut voor de kunstenaar en de "intermitterende" werkloosheidsuitkering, moeten ondernemingen die kunstenaars of technici in dienst nemen en/of artistieke voorstellingen in Frankrijk organiseren, voldoen aan de aangifteverplichtingen van de "licence d'entrepreneur du spectacle".

Belgische organisaties die een kunstenaar detacheren of artistieke voorstellingen in Frankrijk organiseren, moeten dus ook een aantal aangifteverplichtingen [online](#) vervullen.

Aangezien het online formulier echter alleen in het Frans is, kan het bijzonder nuttig zijn om de hulp van een Franse partner in te roepen voor het invullen ervan.

duidelijk omschreven werk. In de culturele sector is het erg gebruikelijk om met een 'taakloon' te werken. Dit houdt in dat de kunstenaar voor een specifieke opdracht een bepaalde som betaald krijgt. In het geval van taakloon bestaat er geen correlatie tussen het aantal uren dat hij/zij voor het project werkt en het bedrag dat uitbetaald wordt.

WELKE LAND IS BEVOEGD INZAKE DE SOCIALE ZEKERHEID ? WAT ZIJN DE UITDAGINGEN?

Tijdelijke tewerkstelling Frankrijk/België

In principe ben je onderworpen aan de sociale zekerheidswetgeving van één lidstaat. Het lidstaat waar je je beroepsactiviteiten ontplooit, is het land waar je onderworpen wordt aan de sociale zekerheid. Simpel gezegd: Je betaalt sociale bijdragen in het land waar je werkt en dat land is bevoegd inzake sociale zekerheid. Er bestaan echter uitzonderingen op deze regel, zijnde: detachering en gelijktijdige tewerkstelling.

In geval van detachering kan men een uitzondering, op het hierboven vermelde principe, bekomen. Indien je **tijdelijk aan het werk bent** in Frankrijk of België, kan je **als tijdelijk werknemer gedetacheerd** worden. Werkgevers detacheren hun werknemers, terwijl zelfstandigen zichzelf detacheren. Je vraagt voor de detachering een A1 formulier aan.

Het A1-formulier bevestigt dat de kunstenaar **door de sociale zekerheid van de 'zendstaat' gedekt wordt**, terwijl hij of zij in het buitenland activiteiten uitoefent. In dat geval hoeft de betrokkene zich niet aan te melden bij het socialezekerheidssysteem van het andere land.

Voorwaarden voor werknemers:

- je wordt naar het buitenland gestuurd door je werkgever om een duidelijk omschreven taak uit te voeren;
- gedurende een beperkte periode (max. 24 maanden);
- terwijl je onder het gezag van je werkgever (van de zendstaat) blijft; (een beperkte delegatie van bevoegdheid aan de opdrachtgever is mogelijk);
- je bent voor de detachering onderworpen aan de sociale zekerheid van de zendstaat.

Voorwaarden voor zelfstandigen:

- je hebt jezelf naar het buitenland gedetacheerd om een duidelijk omschreven taak uit te voeren;
- gedurende een beperkte periode (max. 24 maanden);
- je voert deze dienst al twee maanden uit in je woonstaat;
- wanneer je terugkeert naar jouw woonland, beschik je over de nodige middelen om je activiteiten voort te zetten.

Bijkomend moet de werkgever die de kunstenaar uitzend erop toezien dat de arbeidsrechtelijke minimumstandaarden gerespecteerd blijven. Voor meer informatie hierover klik op de volgende [link](#).

Frankrijk

Kunstenaar die in België is gevestigd en tijdelijk in Frankrijk werkt.

Een kunstenaar die gevestigd is in België en tijdelijk in Frankrijk werkt, wordt niet persé onderworpen aan de Franse sociale zekerheid.

Om te bevestigen dat de kunstenaar onderworpen is aan de Belgische sociale zekerheidsbijdragen (en dus niet onderworpen in Frankrijk), moet het A1 formulier aangevraagd worden in België en aan de in Frankrijk gevestigde opdrachtgever worden getoond.

In de volgende drie situaties is er sprake van een uitzondering op het beginsel van de toepasbaarheid van de sociale zekerheid:

1. Loontrekkende [gedetacheerd door een in België gevestigde onderneming](#);
2. [Zelfstandig kunstenaar of techniek](#)er die in België is gevestigd en in Frankrijk een opdracht uitvoert;
3. De in België gevestigde kunstenaar of technicus [die door een Franse organisatie wordt aangeworven](#).

In dit laatste geval bestaat er de mogelijkheid dat de kunstenaar of technicus in Frankrijk onderworpen wordt aan de verplichting van betaling van sociale bijdragen in Frankrijk (sociale zekerheid schakelt over naar Frankrijk).

Omdat de kunstenaar veel grensoverschrijdend werk uitvoert, is het mogelijk dat de kunstenaar onder het regime valt van de **'gelijktijdige tewerkstelling'**. In dit geval moet de kunstenaar welbepaalde voorwaarden (de kunstenaar moet minstens 25% van zijn of haar activiteiten in België voortzetten) voldoen en beschikken over een A1-formulier "gelijktijdige tewerkstelling". In dit geval zal de kunstenaar vallen onder het toepassingsgebied van de Belgische sociale zekerheid. De sociale bijdragen moeten dus in België worden betaald door de Franse organisatie.

België

Kunstenaar die in Frankrijk is gevestigd en tijdelijk in België werkt.

Een kunstenaar die gevestigd is in Frankrijk en tijdelijk in België werkt wordt niet persé onderworpen aan de Belgische sociale zekerheid.

Om te bevestigen dat de kunstenaar onderworpen is aan de Franse sociale zekerheidsbijdragen (en dus niet onderworpen in België), moet het formulier A1 worden aangevraagd in Frankrijk en aan de in België gevestigde opdrachtgever worden getoond.

In de volgende drie situaties is er sprake van een uitzondering op het hierboven vermelde beginsel:

1. Loontrekkende gedetacheerd door een in Frankrijk gevestigde onderneming;

De werkgever die zijn werknemer naar België detacheert, moet voor de arbeidsprestaties die in België worden geleverd, de minimum arbeidsvoorwaarden die in België van toepassing zijn respecteren.

[Voor meer informatie bekijk de site van FOD WASO](#)

2. De zelfstandige kunstenaar of techniek
- er die in Frankrijk is gevestigd en tijdelijk een opdracht komt uitvoeren in België.
3. De in Frankrijk gevestigde kunstenaar of technicus die door een Belgische organisatie wordt aangeworven in loondienst.

In dit laatste geval bestaat er de mogelijkheid dat de kunstenaar of technicus in België onderworpen wordt aan de verplichting van betaling van sociale bijdragen in België (sociale zekerheid schakelt over naar België).

Omdat de kunstenaar veel grensoverschrijdend werk uitvoert, is het mogelijk dat de kunstenaar onder het regime valt van de **'gelijktijdige tewerkstelling'**. In dit geval moet de kunstenaar welbepaalde voorwaarden (de kunstenaar moet

In de hierboven geschetste situatie van 'gelijktijdige tewerkstelling' verstrekt de Belgische kunstenaar het A1-formulier, zodat Franse organisatie weet dat de sociale bijdragen in België moeten worden betaald.

Let op, indien er toch geen sprake is van 'gelijktijdige tewerkstelling', dan worden de bijdragen in België betaald door de organisatie. Na de tewerkstelling moet het document U1 aangevraagd worden door de kunstenaar/technicus.

Het U1-formulier bevestigt de periodes waarin je in Frankrijk sociale bijdragen hebt betaald. De Belgische sociale zekerheid houdt rekening met deze periodes voor de berekening van de werkloosheidsuitkering in België.

Het is een verklaring van de tijdvakken die in aanmerking worden genomen voor de socialezekerheidsuitkeringen in België.

Sociale bijdragen

In de hierboven vermelde situaties moet er aan de Franse arbeidswetgeving worden voldaan. Doordat de loontrekkende activiteit in Frankrijk plaats vindt, moeten sommige bijdragen toch nog in Frankrijk worden betaald door de kunstenaar/technici. Naar gelang de vestigingsplaats van de werkgever gaat het om de volgende bijdragen:

- Kunstenaar in loondienst, gedetacheerd door in België gevestigde onderneming :
Bijdrage aan de loongarantieregeling ([AGS](#)) is verschuldigd.
Congés brillés (bijdrage in verband met een specifiek stelsel van betaalde vakantie voor uitvoerende kunstenaars en technici, in verband met hun eventuele onregelmatige activiteit bij verschillende werkgevers) zijn eveneens verschuldigd, tenzij de werkgever kan bewijzen dat de werknemers voor de periode van detachering in Frankrijk hun recht op betaalde vakantie genieten onder voorwaarden die ten minste gelijkwaardig zijn aan die waarin de Franse wetgeving voorziet. Cf. artikel D.7121-42 van de Arbeidswet.

minstens 25% van zijn of haar activiteiten in Frankrijk voortzetten) voldoen en beschikken over een A1-formulier "gelijktijdige tewerkstelling". In dit geval zal de kunstenaar vallen onder het toepassingsgebied van de Franse sociale zekerheid. De sociale bijdragen moeten dus in Frankrijk worden betaald door de Belgische organisatie.

In de hierboven geschetste situatie van 'gelijktijdige tewerkstelling' verstrekt de Franse kunstenaar het A1-formulier, zodat Belgische organisatie weet dat de sociale bijdragen in Frankrijk moeten worden betaald.

Let op, indien er toch geen sprake is van 'gelijktijdige tewerkstelling', dan worden de bijdragen in België betaald door de organisatie. Na de tewerkstelling moet het document U1 aangevraagd worden door de kunstenaar/technicus.

Het U1-formulier bevestigt de periodes waarin je in België sociale bijdragen hebt betaald. De Franse sociale zekerheid houdt rekening met deze periodes voor de berekening van de werkloosheidsuitkering in Frankrijk.

Het is een verklaring van de tijdvakken die in aanmerking worden genomen voor de socialezekerheidsuitkeringen in Frankrijk. Enkel dagen waarin minstens 6 uur worden gewerkt, worden in rekening genomen door de Franse overheid.

- Kunstenaar/technicus met vestiging in België die door een Franse organisatie wordt tewerkgesteld : AGS, Afdas en Congés spectacle zijn verschuldigd.

De Congés spectacle zijn de enige bijdragen waarvan kunstenaar/technici (die niet in Frankrijk woont), van kan profiteren. Hiervoor moet men zich inschrijven.

Meer informatie :

<https://www.audiens.org/solutions/vos-conges-spectacles.html>

<https://conges-spectacles.audiens.org/sites/siteCCS/contact.html>

N.B : Er is geen bijdrage verschuldigd in Frankrijk door de in België gevestigde zelfstandige kunstenaar/technici die een opdracht uitvoert.

Uitgifte formulier A1

In Frankrijk wordt het A1-formulier uitgereikt door la [Caisse Primaire d'Assurance Maladie](#) (CPAM).

In Frankrijk wordt het U1 formulier afgegeven door Pôle emploi.

In België wordt het A1-formulier voor loontrekkenden kunstenaar/technici afgeleverd door de Sociale Zekerheid:

https://www.socialsecurity.be/site_nl/employer/applics/gotot/index.htm

Het formulier **voor zelfstandigen** wordt uitgereikt door de Sociale Zekerheid via de volgende link:

https://www.socialsecurity.be/site_nl/employer/applics/rsvz_A1/index.htm

In België kan je het U1-formulier aanvragen op de volgende website:

<https://www.rva.be/nl/kantoren?search=#results>.

Europese Ziekteverzekeringskaart

Met de Europese Ziekteverzekeringskaart moet een medische behandeling in een ander land niet rechtstreeks betaald worden door de artiest. Zij wordt aan de eigen ziekteverzekering in het woonland door gefactureerd.

In Frankrijk moet de Europese Ziekteverzekeringskaart (*carte européenne d'assurance maladie* of CEAM) aangevraagd worden bij: la [Caisse Primaire d'Assurance Maladie](#) (CPAM).

In België is de Europese Ziekteverzekeringskaart (EZVK) te verkrijgen bij jouw ziekenfonds. Deze kaart moet aangevraagd worden en is slechts twee jaar geldig.

Registratie bij nationale autoriteiten in geval van detachering

De detachering moet geregistreerd worden bij de nationale autoriteiten van het gastland: in Frankrijk kan dit via het onlineplatform [SIPSI](#).

Uitzonderingen:

- Een kunstenaar die gedurende 12 opeenvolgende maanden minder dan 90 dagen in Frankrijk werkt, moet niet geregistreerd te worden.

<https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORFTEXT000038550186/>

- De arbeidsovereenkomst van de gedetacheerde blijft ongewijzigd,
- Er wordt een detacheringsovereenkomst afgesloten tussen de gedetacheerde werknemer en werkgever van Uitzendstaat
- Aanstelling verbindingspersoon (tenzij vrijgesteld van de Limosa-aangifte)
- LIMOSA-aangifte

In het algemeen is de verplichte LIMOSA-aangifte van toepassing op alle loontrekkenden die tijdelijk of deels in België tewerkgesteld worden door een niet-Belgische werkgever.

https://www.international.socialsecurity.be/working_in_belgium/

UITZONDERING: KUNSTENAAR MET INTERNATIONALAE FAAM.

Artiesten met **internationale** faam worden vrijgesteld op voorwaarde dat hun verblijf in België nodig voor deze activiteiten **niet meer dan 21 dagen per kwartaal** bedraagt. Deze vrijstelling geldt ook voor hun begeleiders die nodig zijn voor het schouwspel en die als werknemer naar België komen.

De werkgever dient de aangifte in bij de [sociale zekerheid](#).

Regelmatig werken in Frankrijk en in België

Een kunstenaar die regelmatig in Frankrijk en in België werkt, moet nagaan welk land instaat voor de toepassing van de sociale zekerheidswetgeving. Volgens de EU-regels inzake de coördinatie van de sociale zekerheid kan slechts één land verantwoordelijk zijn en kunnen nooit twee of meer landen tegelijk verantwoordelijk zijn.

Werk je in Frankrijk of België, maar woon je in het andere land, dan moet je een S1-formulier aanvragen. Dit verleent toegang tot zorg en terugbetaling in het land waar je woont. Je krijgt je medische zorg terugbetaald in overeenstemming met de regelgeving van dat land.

Woon je in **Frankrijk** en is België verantwoordelijk voor de toepassing van sociale zekerheid: Je moet een S1-document of E106-formulier aanvragen bij uw ziekenfonds (mutualiteit).

Je krijgt medische zorg terugbetaald in overeenstemming met de regelgeving van het land waar je verzekerd bent. Voor meer informatie in het Nederlands [link](#).

Woon je in **België** en is Frankrijk verantwoordelijk voor de sociale zekerheid? Je moet bij de Franse [Caisse Primaire d'Assurance Maladie](#) (CPAM) een S1-formulier aanvragen om in België recht te hebben op zorg zoals een verblijfhouder.

<https://www.cleiss.fr/reglements/s1.html>

Bronnen

[Pearle Ultimate Cookbook for Cultural Managers- Social Security in an International Context](#) Update 2021 by EFA And Pearl* - Live Performance Europe

Belgische links:

NL: <https://www.cultuurloket.be/kennisbank/werken-het-buitenland/vormen-van-grensoverschrijdende-tewerkstelling-eu>

FR: <https://emploi.belgique.be/fr/themes/international/detachement>

FISCALITEIT

- Waar moet je je inkomstenbelastingen betalen wanneer je betaald wordt voor een buitenlands project? Wanneer is er sprake van betaling van roerende voorheffing?
- Hoe werkt BTW?

Inkomstenbelasting/bronheffing

Het verdrag tussen Frankrijk en België ter voorkoming van een dubbele belastingheffing bevat geen specifiek artikel met betrekking tot de uitvoerende kunstenaar. We moeten dus de algemene regels voor ondernemingen, zelfstandige en de loontrekkenden raadplegen.

De meest voorkomende regels voor de cultuursector zijn terug te vinden in art. 4, 7, 8 en 11.

Belgische bron: Frankrijk - België (Gecoördineerde tekst) *Overeenkomst tussen België en Frankrijk tot voorkoming van dubbel belasting en tot regeling van wederzijdse administratieve en juridische bijstand inzake inkomstenbelastingen*. Het verdrag tussen Frankrijk en België ter voorkoming van een dubbele belastingheffing is terug te vinden in het [Nederlands](#) en in het [Frans](#) op de portaalsite van de Belgische administratie.

Franse bron: Het verdrag tussen Frankrijk en België ter voorkoming van een dubbele belastingheffing is terug te vinden in het Frans op de portaalsite van de Franse belastingadministratie www.impots.gouv.fr:
https://www.impots.gouv.fr/portail/files/media/10_conventions/belgique/belgique_convention-avec-la-belgique-impot-sur-le-revenu_fd_1425.pdf

De volgende artikels zijn belangrijk:

- 1) Onderneming of uitvoerende kunstenaar en technische/niet-artistieke medewerkers met zelfstandigenstatuut (artikels 4 en 7)
- 2) Uitvoerende kunstenaars en technici/niet-artistieke medewerkers met werknemersstatuut (art. 11)
- 3) Verkoop van auteursrechten/copyrights (art. 8)

Het is belangrijk te vermelden dat het Verdrag, behalve art. 7,§2, geen specifieke regel voor uitvoerende kunstenaars bevat. Aanvullend commentaar over dit artikel kan terug gevonden worden in [Frankrijk - Circulaire Circ. 920 de dato 18.08.1966](#).

Er is een nieuw verdrag ondertekend, maar nog niet van kracht. Voor meer informatie verwijzen we naar de volgende bron. In het nieuwe verdrag is er wel een vermelding van de podiumkunstenaar.
<https://eservices.minfin.fgov.be/myminfin-web/pages/fisconet/document/b5d4c5f2-d1b5-41ff-aab6-320751732174>

De Franse inkomsten van een Belgische inwoner.

Zelfstandige die in Frankrijk werkt.

Indien de in België gevestigde zelfstandige uitvoerende kunstenaar niet over een vaste inrichting in Frankrijk beschikt, is zijn bezoldiging voor de in Frankrijk verrichte activiteit belastbaar in België.

Deze werking van bronheffing heeft echter alleen betrekking op beroepsartiesten die in het openbaar optreden tijdens evenementen die zij zelf of voor eigen rekening organiseren. D.w.z. wanneer zij de ontvangsten ten eigen bate ontvangen, de kosten van de show betalen en persoonlijk alle risico's dragen, of wanneer zij voor een contractueel vastgesteld aandeel in de winst of het verlies van de operatie deelnemen (BOI-INT-CVB-BEL-10-20 nrs. 30 en 40).

Voor deze artiesten berust het recht om belasting te heffen uitsluitend bij de staat op het grondgebied waarvan de vaste inrichting van de belastingplichtige is gelegen.

In België gevestigde zelfstandige die niet aan de bovenstaande criteria voldoet. Wanneer de prestaties van een kunstenaar worden beloond met een vooraf overeengekomen vast bedrag of met een percentage van de ontvangsten, zijn de betrokken inkomsten belastbaar onder de voorwaarden van artikel 11 van het Verdrag (alsof zij werknemers waren).

Loontrekkende in Frankrijk

Indien de kunstenaar rechtstreeks door een Franse organisatie aangeworven wordt, is het loon alleen in Frankrijk belastbaar (artikel 11, 1.).

Indien de loontrekkende door een Belgische werkgever gedetacheerd is, is het loon onderworpen aan Belgische belastingen indien aan elk van de volgende drie criteria is voldaan:

- de loontrekkende verblijft tijdelijk in Frankrijk gedurende een of meer perioden van niet meer dan 183 dagen in de loop van een kalenderjaar;

De Belgische inkomsten van Franse inwoner.

Zelfstandige die in België werkt.

(Opmerking: deze situatie stelt zich in de praktijk niet vaak voor. In Frankrijk bestaat er voor de uitvoerende kunstenaar het "vermoeden van werknemer")

Uitgangspunt:

Belgische inkomsten zijn belastbaar in België indien de genietter geregeld gebruik maakt van een vaste installatie in België.

Vrijgesteld van Belgische bedrijfsvoorheffing indien de Franse verblijfhouder zelf in het publiek optreedt tijdens de door hem/haarzelf, voor eigen rekening, georganiseerde voorstelling.

Voor eigen rekening houdt het volgende in:

- Wanneer zij de ontvangsten te eigen bate opstrijken
- De kosten van de vertoning betalen
- En persoonlijk alle risico's dragen (of nog wanneer zij bij een contract een bepaald deel tussenkomst in de winst/verlies van de vertoning.

In alle andere gevallen zijn de inkomsten belastbaar krachtens art. 11.

Ondernemers of organisatoren van vertoningen zijn belastbaar overeenkomstig art.4.

Loontrekkende in België

De Franse werknemer kunstenaar/technici die in België tewerk wordt gesteld (ook als zelfstandige), wordt in België belast.

De Franse kunstenaar/technici wordt **niet in België belast** indien de volgende cumulatieve voorwaarden vervuld zijn:

1° de betrokkene verblijft in de loop van een kalenderjaar gedurende maximaal 183 dagen in België;

- het loon voor de uitgevoerde activiteit gedurende dit verblijf wordt betaald door een werkgever die in België gevestigd is;
- de uitgeoefende activiteit is niet ten laste van een in Frankrijk gelegen vaste inrichting of vaste installatie van de in België gevestigde werkgever (artikel 11, 2. a)).

Indien het loon in Frankrijk onderworpen is aan roerende voorheffing:

> **Tarief roerende voorheffing voor podiumkunstenaars**

In het geval dat de bezoldiging in Frankrijk belastbaar is, dan werkt men via de roerende voorheffing :

- Voor uitvoerende kunstenaars:

De belasting wordt berekend op basis van het brutoloon (excl. belastingen en sociale bijdragen), na een forfaitaire verlaging van 10% voor beroepskosten.

Het vaste belastingpercentage voor niet-verblijfhoudende uitvoerende kunstenaars bedraagt 15 % .

- Voor technici/cultuurwerkers:

De algemene regel voor loontrekkenden is van toepassing.

De basis waarop de roerende voorheffing berekend wordt: de werkgever of de belastingplichtige berekent de roerende voorheffing op het netto belastbaar bedrag, na aftrek van 10 % voor beroepskosten.

De roerende voorheffing wordt berekend volgens de verschillende inkomensschijven [op basis van een tarief van 0 %, 12 % en 20 %](#) (voor een activiteit in de Franse overzeese gebieden geldt een tarief van 8 % en 14,4 % op de lonen betaald aan niet-verblijfhouders).

> **Methode**

Indien de kunstenaar rechtstreeks door een Franse organisatie aangeworven werd, wordt de ingehouden voorheffing op de loonbrief vermeld.

2° het loon wordt ten laste genomen door een in Frankrijk gevestigde werkgever;

3° het uitgevoerde werk is niet ten laste van een vaste inrichting of vaste installatie die in België ter beschikking staat van de Franse werkgever.

Af te leveren documenten

De kunstenaar moet hiervoor aan de Belgische organisator een attest afleveren. Dat attest moet worden uitgereikt door de fiscale overheid van zijn land en moet bevestigen dat:

- de kunstenaar inwoner is van het betreffende land;
- zijn beroepsinkomsten worden beschouwd als bezoldiging;
- de kunstenaar in dat land zal worden belast op de inkomsten;
- ze de Belgische fiscus zal informeren inzake wijzigingen die tot gevolg hebben dat de Belgische inrichter toch bedrijfsvoorheffing zou moeten inhouden.

Algemene uitleg: tarief roerende voorheffing en methode van berekening voor podiumkunstenaars

In het geval dat de bezoldiging in België belastbaar is, dan werkt men via de roerende voorheffing :

Voor buitenlandse podiumkunstenaars bedraagt de bedrijfsvoorheffing 18 %. Belangrijk is dat voor het bedrag waarop de 18 % wordt berekend rekening gehouden wordt met 3 (cumulatieve) correcties:

- **Productiekosten** mogen in mindering worden gebracht.
- De Belgische inrichter moet de bedragen die hij betaalt voor **reiskosten, hotelkosten en cateringkosten** toevoegen aan de uitkoopsom van de buitenlandse podiumkunstenaar. Daarbij is niet van belang aan wie hij die kosten betaalt (aan de kunstenaar zelf of aan de buitenlandse onderneming).
- **Forfaitaire vermindering per buitenlandse artiest:** per dag waarop de buitenlandse artiest optreedt (niet repeteert!) mag een forfaitair bedrag in mindering gebracht worden van het brutobedrag van de uitkoopsom:

Rekening te houden met:

De kosten via afzonderlijke facturen worden geregeld.

Indien een onderneming een factuur uitschrijft aan een Franse concert/theaterzaal, is het raadzaam om de bedragen voor de bezoldiging van het personeel voor de in Frankrijk uitgevoerde activiteit te scheiden van de rest (dagvergoedingen, verplaatsings- of productiekosten, enz.).

<https://www.urssaf.fr/portail/home/employeur/calculer-les-cotisations/les-elements-a-prendre-en-compte/les-frais-professionnels/lindemnite-de-grand-deplacement.html>

- voor de eerste dag: 400 euro;
- vanaf de tweede tot en met de tiende dag: 100 euro;
- maximaal 10 kalenderdagen per jaar voor dezelfde artiest.

Inkomsten van podiumkunstenaars niet-inwoners moeten worden opgenomen in opgaven 325.30 en op individuele fiches 281.30.

Roerende voorheffing op auteursrechten (verkoop/licentie van auteursrechtelijk beschermde werken)

Volgens artikel 8 van het dubbelbelastingverdrag is geen roerende voorheffing verschuldigd op de **concessie of verkoop van auteursrechtelijk beschermde werken/licenties**. Deze zijn slechts belastbaar in het woonland, tenzij de kunstenaar gebruikmaakt van een vaste installatie in het andere land, waaraan de bezoldiging gelinkt is.

Franse

versie:

https://www.impots.gouv.fr/portail/files/media/10_conventions/belgique/belgique_convention-avec-la-belgique-impot-sur-le-revenu_fd_1425.pdf Artikel 8 (1)

Franse kant

Kunstenaar heeft een bewijs van fiscale woonplaats van in België nodig.

De in België gevestigde kunstenaar moet een zogenaamd 'formulier 5000' valideren bij het lokale belastingkantoor.

Het formulier en kennisgeving tref je hier: <https://www.impots.gouv.fr/portail/formulaire/5000-sd/attestation-de-residence-destinee-ladministration-etrangere>.

Vakken I, II en III van dit document moeten door de kunstenaar ingevuld worden. Vak IV moet door de Belgische belastingadministratie ingevuld worden. Vak V moet door de Franse belastingplichtige ingevuld worden.

Het 'formulier 5003' moet toegevoegd worden: <https://www.impots.gouv.fr/portail/formulaire/5003-sd/demande-de-reduction-de-la-retenu-la-source-sur-redevances>

Vakken I, II en IV van dit document moeten door de kunstenaar ingevuld worden. Vak III moet door de Franse belastingplichtige ingevuld worden.

Aan de Belgische kant wordt de betrokkene vrijgesteld van belasting op royalty's.

Hij/zij is inwoner in Frankrijk en heeft geen vestiging in België.

De volgende procedure dient gevolgd te worden: formulier 276R dient ingevuld te worden door de lokale belastingkantoor. Dit formulier wordt overhandigd aan de schuldenaar van de royalties. Voor meer informatie: <https://eservices.minfin.fgov.be/myminfin-rest/finform/public/pdf/2430>

Hoe werkt BTW?

Wat de belasting over de toegevoegde waarde (BTW) betreft, dienen kunstenaars en culturele organisaties op de volgende punten te letten:

- Waar is de BTW verschuldigd?
- Wie is verantwoordelijk voor de betaling ervan?

Er zijn verschillende regels voor de verkoop van kunstwerken, overdrachten van auteursrechten of diensten van uitvoerende kunsten.

Voor diensten van uitvoerende kunsten gelden de volgende basisregels:

- Indien de ontvanger van de diensten een belastingplichtige is ("Business-to-Business" - B2B), is de verleggingsregeling van toepassing, d.w.z. dat de ontvanger van een factuur de btw moet betalen in plaats van de facturerende partij. Beide partijen moeten een internationaal BTW-identificatienummer hebben. Elk bedrijf dat in de EU is geregistreerd (ook non-profitorganisaties of zelfstandigen die van btw zijn vrijgesteld), kan een btw-identificatienummer aanvragen.

De BTW wordt rechtstreeks door de ontvanger van de diensten betaald.

De buitenlandse kunstenaar of organisatie rekent geen btw aan, maar reikt een factuur uit met de vermelding "verlegging van heffing". Anderzijds moet de Europese dienstverlener bij zijn belastingdienst een Europese dienstenaangifte (EVD) doen door het bedrag van de dienst en het intracommunautaire btw-nummer van de klant op een elektronisch portaal te registreren.

Voor in **Frankrijk** gevestigde structuren:

https://financien.belgium.be/nl/ondernemingen/btw/aangifte/intracommunautaire_listing

- Indien de ontvanger van de dienst geen belastingplichtige is: de zogenaamde OSS ("one stop shop")-procedure, die sinds juli 2021 van kracht is, kan worden toegepast.

Meer informatie over deze procedure ter vereenvoudiging van de procedures in deze situatie vindt u op de volgende pagina's voor **Frankrijk**.

Indien de ontvanger van de dienst in Frankrijk geen belastingplichtige is: afgezien van de zogenaamde OSS-procedure, kan de **Belgische** onderneming zich online identificeren bij de Franse administratie of een agent aanwijzen (terwijl zij aansprakelijk blijft voor de belastingadministratie).

<https://www.impots.gouv.fr/portail/internationalenbusiness/value-added-tax?l=en>

<https://www.impots.gouv.fr/portail/node/12880?l=en>

Voor **België**

<https://www.cultuurloket.be/kennisbank/btw-internationaliteit/nieuwe-btw-regeling-e-commerce>

<https://financien.belgium.be/nl/E-services/Intervat/oss>

- Indien de dienstverrichter niet BTW-plichtig is: de transactie valt niet binnen de werkingssfeer van de belasting en de dienst moet derhalve exclusief belasting worden gefactureerd. Voor meer informatie over BTW in **België**:

<https://www.cultuurloket.be/index.php/kennisbank/btw-basisprincipes/wat-btw>

WERK -EN VERBLIJFSVISUM

EU-Burgers

EU-burgers hebben geen visum nodig voor een kort of lang verblijf. De Europese verdragen garanderen namelijk vrijheid van vestiging, vrijheid van dienstverlening en vrij verkeer van werknemers.

Specifiek voor [België](#)

Een Franse kunstenaar mag gedurende maximaal drie maanden in België verblijven. Een kunstenaar die langer dan drie maanden in België verblijft en werkt, moet een verblijfsprocedure starten als werkzoekende of als werknemer. Het moet gaan om reëel en feitelijk werk.

Na deze drie maanden vraagt de arbeidsmigrant bij de gemeente waar hij verblijft een Bijlage 19 aan. Een werknemer moet een werkgeversverklaring voorleggen aan de gemeente. Na controle gaat de gemeente over tot inschrijving van de betrokkene in het vreemdelingenregister.

Derdelanders

Specifieke opmerkingen bij de Belgische situatie:

Het verkrijgen van een arbeidskaart en een verblijfsvergunning is onderworpen aan diverse regels in verband met het indienen van een aanvraag en het nakomen van materiële voorwaarden. Deze voorwaarden worden soms opgelegd door de federale overheid (verblijfsvergunning) en soms door de gewesten (arbeidsvergunning of arbeidskaart).

Naar Frankrijk

In principe hebben onderdanen van derde landen, die in het bezit zijn van een door België afgegeven visum voor verblijf van langere duur, geen visum of arbeidsvergunning nodig. Hun verblijf mag echter niet langer duren dan 90 dagen per periode van 180 dagen.

Voor meer gedetailleerde informatie over de situatie in Frankrijk kunt u het onderdeel van de site van [Mobiculture](#) waar een praktische gids over visa en verblijfsvergunningen kan worden gedownload. Je kan ook de "[visumwizard](#)" van het officiële portaal "Frankrijk-visa" gebruiken om de bepalingen te controleren die op uw situatie van toepassing zijn en/of contact opnemen met MobiCulture.

Naar België

Derdelanders die al in Frankrijk wonen met een visum voor verblijf van lange duur of een in Frankrijk afgegeven verblijfsvergunning, zijn in principe vrijgesteld van de visumplicht indien hun verblijf niet langer duurt dan 90 dagen binnen een periode van 180 dagen.

Voor meer gedetailleerde informatie over de toestand in België, verwijzen we naar [Cultuurloket](#).

Check de Franse visa- wizard uit: <https://france-visas.gouv.fr/en/web/france-visas/ai-je-besoin-d-un-visa>

En de site van België

<https://diplomatie.belgium.be/nl/Diensten/Naar-Belgie-komen/Visum-Voor-Belgie> (NL)

DOUANETRANSPORT

- Wat moet geregeld worden voor het vervoer van muziekinstrumenten, materiaal, enz. naar een ander douanegebied?
- Welke documenten zijn vereist?

Sinds 1 januari 1994 heeft de Europese Unie een **eengemaakte douanewetgeving**. Volgens dit wetboek geldt **binnen het douanegebied van de EU een vrij verkeer van goederen**. Kunst, muziekinstrumenten en podiumdecors mogen binnen het Europese douanegebied **zonder douaneformaliteiten** vervoerd worden. We merken op dat **Zwitserland** niet tot het douanegebied van de EU behoort en dat voor dit land wel degelijk douaneformaliteiten gelden, ook in geval van transit door Zwitserland.

Sommige plaatsen en gebieden die tot Frankrijk behoren, maken **geen deel uit van het EU-douanegebied**.

Uitzonderingen in Frankrijk

In Frankrijk behoren de volgende plaatsen niet tot het EU-douanegebied: **Saint-Pierre en Miquelon, Nieuw-Caledonië, Frans-Polynesië, Wallis en Futuna**, en de **Franse Zuidelijke en Antarctische Gebieden**.

Wanneer je uit één van de hierboven genoemde gebieden komt, dan ben je onderworpen aan dezelfde douaneregelingen als zij die vanuit een niet-EU-land komen.

Voor het vervoer van of naar deze gebieden moet een "ATA carnet" worden gebruikt. Dit is een internationaal document voor de tijdelijke invoer van goederen. Dit document vergemakkelijkt de douaneverrichtingen.

Voor meer informatie over het ATA carnet :
<https://www.cultuurloket.be/kennisbank/brexit/ata-carnet>

De Franse overzeese departementen (**Martinique, Mayotte, Guadeloupe, Réunion en Frans-Guyana**) behoren tot het douanegebied van de EU, maar maken geen deel uit van het btw-gebied van de EU.

Voor meer informatie :
<https://www.douane.gouv.fr/fiche/carnet-ata-admission-temporairetemporary-admission>

België

Het volledige Belgische grondgebied behoort tot het douanegebied van de EU.

Informatie aangaande 'Transport over de EU-grenzen' wordt verstrekt voor Vlaanderen door [Flanders Trade](#)

Flanders Investment & Trade
Koning Albert II-laan 37
1030 Brussel
Tel: +32 2 504 87 11

Voor Wallonië:
<https://www.awex-export.be/fr/accueil>

Awex export
Saincteletteplein 2
1080 Brussel
Tel: +32 2 421 82 11

VERZEKERINGEN

- Welke verzekeringen gelden alleen op nationaal niveau?
- Moeten bijkomende verzekeringen afgesloten worden voor werkactiviteiten in het buitenland?

Andere verzekeringen voor zelfstandige kunstenaars

In het algemeen moet een kunstenaar, beoefenaar van creatieve beroepen en organisatoren beslissen voor welke risico's ze een verzekering kunnen en willen afsluiten.

Een verzekering voor een bepaald risico afsluiten kan ook het gevolg zijn van een wettelijke verplichting (bijv. objectieve aansprakelijkheid, arbeidsongevallen en burgerlijke aansprakelijkheid voor voertuigen) of van een contractuele verbintenis (bijv. tentoonstellingsverzekering).

Deze verzekeringen gelden soms in heel Europa of zelfs wereldwijd. Het geografisch toepassingsgebied van de verzekering moet aangepast zijn aan het risico. Dit betekent dat de verzekeringspolissen bijgestuurd moeten worden wanneer iemand tijdelijk in Frankrijk of België werkt. Indien een verzekeringspolis reeds afgesloten werd, moet hij samen met een makelaar of verzekeringsagent **opnieuw bekeken worden en zo mogelijk uitgebreid worden met een wereldwijde dekking.**

Voor meer informatie over de Belgische werking van verzekeringen, ga naar <https://www.cultuurloket.be/kennisbank/verzekeringen>

Arbidsongeval

In Frankrijk

De naar Frankrijk gedetacheerde kunstenaar of technicus:

In geval van een arbeidsongeval tijdens de detachering, moet het ongeval rechtstreeks worden gemeld aan het fonds dat in België de arbeidsongevallen beheert. U moet de werkgever en het fonds de kennisgeving van het ziekteverlof sturen. Deze organisatie zal een DA1-document verstrekken om in aanmerking te komen voor de terugbetaling van gezondheidszorg.

De kunstenaar of technicus die rechtstreeks in Frankrijk werkzaam is:

Wanneer de kunstenaar rechtstreeks in Frankrijk wordt aangeworven, met behoud van de Belgische sociale wetgeving (multi-activiteitssituatie), moet het arbeidsongeval rechtstreeks bij het Belgische Fonds worden aangegeven. Indien de sociale premies in Frankrijk worden betaald, moet de aangifte van het arbeidsongeval door de werkgever in Frankrijk aan de CPAM worden gedaan.

In België

Werknemers zijn altijd automatisch gedekt door een ongevallenverzekering.

De werknemer moet de werkgever inlichten van zijn arbeidsongeschiktheid en een geneeskundig getuigschrift kunnen voorleggen.

Voor meer informatie:

<https://werk.belgie.be/nl/themas/internationaal/detachering/na-te-leven-arbeidsvoorwaarden-geval-van-detachering-naar-10>

INFORMATIEPUNTEN IN GEVAL VAN PROBLEMEN

- SOLVIT: https://ec.europa.eu/solvit/index_en.htm
- ECAS, Actie Service Europese Staatsburgers: <https://ecas.org/>
- Europese procedure voor geringe vorderingen:
https://europa.eu/youreurope/business/dealing-with-customers/solving-disputes/european-small-claims-procedure/index_nl.htm

LEXICON

Wanneer een Franse en/of Belgische kunstenaar, exploitant van zalen, organisator of kunstorganisatie met elkaar spreekt, gebeurt dit vaak in het Nederlands, Frans of Engels. Regelmatig doet men beroep op Engelse termen of rechtstreekse vertalingen uit het Frans of Nederlands die niet worden begrepen.

Om wat duidelijkheid te klaren, volgen enkele veel voorkomende termen uit de sector:

Fransen termen	Engelse termen die vaak door Franstaligen gebruikt worden	Engelse termen die vaak door Engelse native speakers gebruikt worden	Nederlandse termen
Indépendent(e)s	Independents	Freelancers, self-employed	Zelfstandige
Salarié(e)s	Salaried workers	Employees	Werknemer Loontrekkende
Contractualisation	Contractualization	Type of contract	Contracteren/Contractant
Assister à (un événement)	Assist (an event)	Attend, participate	assisteren aan een evenement
Réaliser (un événement)	Realise (an event)	Host, organize, arrange	Realiseren van een evenement
Cachet, rémunération	Cachet, remuneration, retribution	Artist fee, remuneration	Cachetregel /cachetregeling/Gage
Taxe sur la valeur ajoutée (TVA)	VAT	VAT (value-added tax)	Btw (belasting op de toegevoegde waarde)
Numéro de TVA intra-communautaire	International VAT ID number	International VAT ID number	Internationaal btw-nummer
Retenue à la source		Withholding tax, source tax	bedrijfsvoorheffing
La création, l'oeuvre	Creation		Creatieopdracht
Le télétravail		Working from home, remote work	Telewerk, thuiswerk
Le détachement	Detachment	Posting	detachering
L'association	Association	Non-profit association	vzw
La facture		Invoice, bill	factuur
		Nationals of Third countries	derdelandsonderdaan
Artiste de spectacle			Schouwspelkunstenaar
			Schengenvisum
		Home Country / sending State	Uitzendstaat

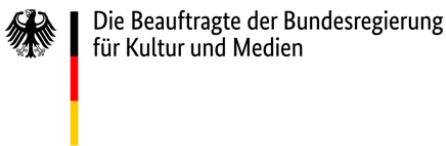
A project supported by the Grand Est Region

Realised by

touring artists is a joint project of the Internationale Gesellschaft der Bildenden Künste (IGBK), the International Theatre Institut – Center Germany (ITI), the Dachverband Tanz Deutschland (DTD) and SMartDe – Netwerk für Kreative, supported by the Federal Government Commissioner for Culture and the Media (BKM).

MobiCulture is supported by the French Ministry of Culture.

Cultuurloket is supported by:

With the communication support of On the Move.

**ON
THE
MOVE**